

TĖVŲ POŽIŪRIS Į UGDYMO DALYVIŲ BENDRADARBIAVIMĄ SKATINANT UGDYTINIŲ MOTYVACIJĄ NEFORMALIAI MUZIKINEI VEIKLAI

Rasa Vaškeliienė, Diana Strakšienė

Šiaulių „Dagilėlio“ dainavimo mokykla

Šiaulių universitetas, Menų fakultetas, Muzikos pedagogikos katedra

Įvadas

Neformaliojo muzikinio ugdymo svarbą ir plėtros Lietuvos švietimo sistemoje būtinybę patvirtina naujausi mokslininkų (Kvieskienė ir kt., 2006; Ruškus ir kt., 2009; Balevičienė ir kt., 2010) atlikti tyrimai. Tačiau siekiant, kad muzikinės veiklos poreikis būtų visiškai patenkintas, svarbi ne tik galimybė pasirinkti interesus atitinkančią ugdymo įstaigą ar mokymo programą, bet ir tai, kad vaikas muzikinėje veikloje dalyvautų savu noru, jausdamas pasitenkinimą muzikavimu. Motyvacijos svarbą, mokantis muzikuoti, įvairiais aspektais tyrinėję pedagogai (Piličiauskas, 1998; Matonis, 2002; Šečkuvienė, Abramauskienė, 2005; Jucevičiūtė, 2005; Rinkevičiai, 2006; Jareckaitė, 2008; Grincevičienė, 2009; D. Strakšienė, 2004, 2009 ir kt.) sutinka, kad bet kuri neformalioji veikla turėtų būti tas užsiėmimas, kuriame vaikas galėtų įgyvendinti saviraiškos poreikį, atrastų terpę savo gabumams tobulinti ir pasijustų laimingas. Gera savijauta ir sėkmė užtikrintų jo stiprią vidinę motyvaciją ir neformaliai muzikinei veiklai. Tik tokiu būdu neformalusis ugdymas atliks savo misiją – padės vaikui įgyti kompetencijų, tapti sąmoninga asmenybe, gebančia atsakingai ir kūrybingai spręsti savo problemas ir aktyviai veikti visuomenėje bei prisitaikyti prie kintančios aplinkos (Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija, 2005). Deja, minėtai misijai neretai trukdo vaikų motyvacijos muzikuoti stoka. Pastebima, kad su šia problema dažniau susiduria įstaigų, ruošiančių profesionalius atlikėjus, – muzikos, meno mokyklų – pedagogai. Neretai aplinkos veiksniai neigiamai veikia vaiko požiūrį į neformaliąją muzikinę veiklą ir dėl to jo vidinė motyvacija muzikuoti menkėja. Šiais veiksniais gali tapti vaiko individualios savybės, šeima, pedagogo asmenybė ir kompetencijos, bendraamžiai. Tą vaiką supančią socialinę aplinką vienam pedagogui per sunku keisti. Akivaizdu, kad svarbiausi mokytojo rėmėjai ir pagalbininkai šiuo atveju gali tapti mokinio tėvai, nes jie padeda pirmuosius pagrindus sėkmingam vaiko mokymuisi ir muzikinei veiklai. Galima teigti, kad tėvų ir mokytojų bendradarbiavimas tampa kone esmine vaiko motyvacijos stiprinimo priemone, sąlygojančia jo mokymo(si) sėkmę neformaliajame muzikiniame ugdyme. Mokslinės literatūros (Dapkienė, 2002; Kontautienė, 2006; Juodaitytė A., Karzinauskienė R., 2007; Astrauskaitė, Merfeldaitė, 2009) analizė rodo, kad mokslininkai,

gvildenantys tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo temą, remiasi bendrojo lavinimo mokyklų patirtimi. Tuo tarpu, išsamios literatūros ar tyrimų apie bendradarbiavimo specifiką ir galimybes neformaliajame muzikiniame ugdyme išvis nėra arba užsimenama tik labai fragmentiškai. Atsižvelgiant į šį faktą, **tyrimo objektu** pasirinktas tėvų ir pedagogų bendradarbiavimas vaiko motyvacijai neformaliajai muzikinei veiklai skatinti.

Tyrimo tikslas. Išsiaiškinti tėvų požiūrį į pedagoginio proceso dalyvių bendradarbiavimą, skatinant ugdytinių motyvaciją neformaliai muzikinei veiklai.

Tyrimo uždaviniai: empiriškai ištirti tėvų požiūrį į ugdymo proceso dalyvių bendradarbiavimo galimybes neformalioje muzikinėje pedagoginėje veikloje; išsiaiškinti tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo įtaką vaiko neformalios muzikinės veiklos motyvacijai; išryškinti socialinius-demografinius veiksnius, galinčius turėti įtakos tėvų požiūriui į pedagoginio proceso dalyvių bendradarbiavimą.

Tyrimo metodai. Teorinė literatūros šaltinių analizė, anketinė muzikos mokyklos mokinių tėvų apklausa. Duomenys apdoroti taikant trianguliacijos metodologinį principą (derinant kokybiniam ir kiekybiniam tyrimui būdingus statistinius metodus). Statistinė duomenų analizė atlikta kompiuterine SPSS (*Statistical Package for Social Sciences*) programa. Kintamųjų įtaka respondentų atsakymams bei priklausomumo ryšiai tarp jų buvo tikrinami *Pearson Chi-Square* testu (reikšmingumo lygmuo $p \leq 0,05$).

Tyrimo organizavimas ir eiga

Siekiant nustatyti, kokią poveikį ugdytojų ir ugdytinių tėvų bendradarbiavimas gali daryti neformalaus muzikinio ugdymo raiškai, buvo atliktas empirinis tyrimas. Pagrindinis tyrimo metodas – anketinė apklausa. Suformuluota hipotetinė prielaida: tėvų nuomonė padės detalizuoti, patikslinti (patvirtinti arba paneigti) pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo įtaką ugdytinių neformalios muzikinės veiklos motyvacijai, išryškins naujas erdves duomenų interpretacijoms.

Tyrimai (Gage, Berliner, 1994; Rupšienė, 2001; Misiūnienė, Grigaitė, 2010) rodo, kad dažniau su motyvacijos mokymuisi stokos problemomis susiduria berniukai, todėl ir neformaliajame muzikiniame ugdyme jų pedagogų ir tėvų bendradarbiavimas ypač svarbus. Dėl šios priežasties tyrimui pasirinkta

Šiaulių „Dagilėlio“ berniukų chorinio dainavimo mokykla. Tikėtasi, kad tyrimo rezultatuose atsispindės ir kitoms neformaliojo muzikinio ugdymo įstaigoms būdingi pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo ypatumai.

Anketinėje apklausoje dalyvavo 131 „Dagilėlio“ dainavimo mokyklos moksleivių šeimos narys.

Vertinant ugdytinių tėvams pateiktus teiginius, potencialiai įtakos gali daryti įvairūs veiksniai, kurie socialiniuose tyrimuose apibendrintai vadinami demografiniais kintamaisiais. Demografinių kintamųjų bloke respondentai pasiskirsto pagal statusą šeimoje, klasę, kurioje mokosi vaikas, amžių, išsilavinimą, tėvų įgytą muzikinę patirtį. Didžiąją dalį respondentų sudarė mamos – 107 anketos (79,4 proc.), tėčiai užpildė 22 anketas (14,5 proc.), dvi anketos (1,5 proc.) buvo užpildytos globėjų.

Remiantis D. J. Levinsono (1978) teorija, respondentai buvo suskirstyti į dvi amžiaus grupes: iki 40 metų (66,4 proc.) bei 41 ir daugiau metų (33,6 proc.). Daugiausia apklausoje dalyvavo 4–6 klasių (60; 45,8 proc.) ir 1–3 klasių (55; 42 proc.) mokinių tėvų. Vyresniųjų klasių liko mažoji dalis – 16 (12,2 proc.).

Aukštąjį išsilavinimą turi 63,4 proc. tėvų. Pagal įgytos muzikinės patirties pobūdį respondentai suskirstyti į su muzika susidūrusius tik bendrojo lavinimo mokykloje (74,8 proc.) ir baigusius muzikos mokyklas (25,2 proc.) respondentus.

Pirmasis diagnostinis tyrimo blokas skirtas tėvų lūkesčiams išsiaiškinti (ko jie tikisi iš vaiko neformaliosios muzikinės veiklos) bei išryškinti sritis, kuriose tėvai būtų suinteresuoti labiau bendradarbiauti su pedagogais. 41,2 proc. tėvų svarbiausia yra vaiko muzikinių gabumų atskleidimas bei ugdymas ir tik ketvirtadaliui respondentų labiausiai rūpi vaiko savijauta. Mažiausiai respondentų (1,5 proc.) kaip svarbiausią tikslą nurodė žalingų įpročių prevenciją, vaiko mokymosi rezultatus (0,8 proc.) bei koncertinę vaiko veiklą (0,8 proc.).

Vaiko savijauta žymiai aktualesnė 33,8 proc. respondentų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, tuo tarpu, ji svarbiausia tik 13,3 proc. žemesnio išsilavinimo tėvų. Pastariesiems kiek svarbesnė yra muzikinio ugdymo nauda vaikui ateityje (15,6 proc.). Nė vienas aukštąjį išsilavinimą turinčių tėvų kaip svarbiausio lūkesčio neišskyrė nei žalingų įpročių prevencijos, nei koncertinės veiklos.

Daugiau nei pusei (51,6 proc.) baigusiu muzikos mokyklas ar studijavusių muziką aukštosiose mokyklose tėvų svarbiausia vaiko savijauta, tuo tarpu iš neturinčių muzikinio išsilavinimo tėvų ši teiginį pasirinko tik 17,6 proc. Pastariesiems kur kas reikšmingesnis vaiko muzikinių gabumų atskleidimas (49,5 proc.), kuris aktualus tik 29 proc. turinčių muzikinį

išsilavinimą tėvų. Kad toks požiūris egzistuoja, rodo statistiškai reikšmingi skirtumai ($p = 0,01$).

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad dauguma tėvų visada džiaugiasi vaikų pasiekimais neformalioje veikloje (96,9 proc.), tačiau, išsamiau analizuojant duomenis, nustatyta, kad aukštojo išsilavinimo neturintys tėvai rečiau kalbasi su vaiku apie jo pasiekimus (tai liudija statistiškai reikšmingi skirtumai $p = 0,02$). Dar labiau nuo tėvų išsilavinimo priklauso ir vaikų noras dalyvauti koncertinėje veikloje ($p < 0,01$). Pasirodo, kad ugdytiniai, kurių tėvai neturi aukštojo išsilavinimo, rečiau nori koncertuoti. Galima manyti, jog jie, nesulaukdami šeimos narių pakankamo paskatinimo, jaučia nepasitikėjimą savo jėgomis. Paaiškėjo, jog tėvai, kurių vaikai nenori dalyvauti koncertinėje veikloje daugiau nei dvigubai dažniau teigia negalintys bendradarbiauti su mokytojais (statistiškai reikšmingi skirtumai $p = 0,00$). Todėl galima manyti, jog ir su mokytoju individualiai jie pasikalba rečiau. Tai gali būti viena svarbiausių vaiko motyvacijos ne tik koncertinei, bet ir visai muzikinei veiklai stokos priežasčių. Taigi, pedagogo užduotis – organizuoti pedagoginį tėvų švietimą, kuris įtikintų tėvus, kad jų palaikymas ir bendradarbiavimas su pedagogais gali būti itin svarbus vidinės vaiko motyvacijos muzikinei neformaliai veiklai stiprinti.

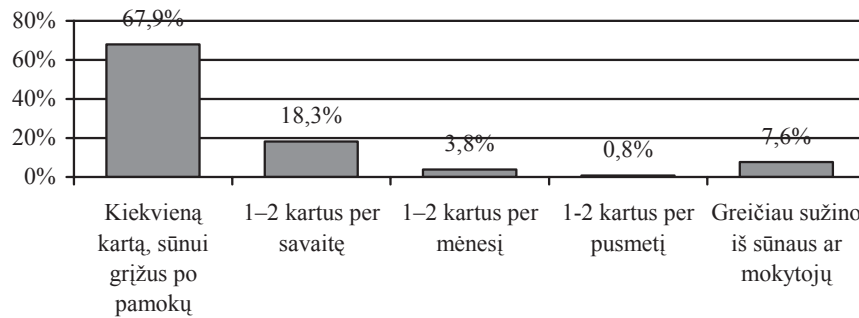
Tėvų buvo paprašyta įvertinti veiksnius, galinčius paskatinti vaiką dalyvauti neformalioje muzikinėje veikloje. Efektyviausiu vaiko neformalios veiklos motyvaciją skatinančiu veiksmu tėvai nurodė *mokytojų profesinę kompetenciją* (98,5 proc.), *teigiamą šeimos narių požiūrį į muzikinį ugdymą* (97,7 proc.), *mokytojų asmenines savybes* (96,2 proc.), *koncertinę veiklą* (95,4 proc.) *teigiamą vaiko pasiekimų įvertinimą* (93,9 proc.), *muzikinius vaiko gabumus ir interesus* (91,6 proc.) bei *tėvų pagarbą vaikui* (91,6 proc.).

Diagnostinio teiginių bloko, skirto tėvų nuomonei apie *bendradarbiavimą su neformaliojo muzikinio ugdymo pedagogais* išsiaiškinti, rezultatai atskleidė, jog beveik visi respondentai (94,7 proc.) pritaria pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo būtinybei. Net 93,9 proc. tėvų tenkina dabartinis bendradarbiavimas su „Dagilėlio“ mokykla. Beveik visų (96,9 proc.) tyrime dalyvavusių tėvų nuomone, ugdytojai jaučia pasitikėjimą bei pagarbą vieni kitiems, o tai labai svarbu kokybiškam bendradarbiavimui plėtoti. Tėvai pripažįsta bendradarbiavimo svarbą vaiko *pasitikėjimo savimi stiprinimui* (89,3 proc.), *bendravimo igūdžių tobulinimui* (89,3 proc.) bei *gabumų ugdymui* (88,5 proc.). Daugiausia abejonių respondentams sukėlė teiginiai apie mokytojų ir tėvų bendradarbiavimą *kaip smurto ir patyčių prevencijos priemonę*. Ją labiau vertina aukštesnį išsilavinimą turintys tėvai ($p > 0,00$).

Analizuojant tėvų ir mokytojų galimybes bendradarbiauti renginių ar jų organizacijos metu, išryškėjo, jog šis būdas gali būti veiksmingas, nes juose dalyvauja 96,2 proc. tėvų. Vadinas, pedagogai gali skatinti tėvus prisidėti prie organizacinių reikalų, akcentuodami, jog dėl to gerės vaiko savijauta, tikėtina – ir rezultatai. Vaiko, o kartu ir tėvų muzikiniam akiračiui plėsti tinka ir lankymasis kituose muzikiniuose renginiuose ar dalyvavimas mokyklos

rengiamuose projektuose. Net 75,6 proc. tėvų teigia ateinantys ne tik į savo vaikų, bet ir kitų mokyklos kolektyvų koncertus, tad galima manyti, jog renginių kokybė tėvų bendruomenę tenkina.

Diagnostinio bloko, skirto tėvų požiūriui į vaiko mokymosi pasiekimų kontrolę išsiaiškinti, atsakymai parodė, kad dauguma tėvų vienokiu ar kitokiu būdu gana dažnai pasidomi, kaip vaikui sekasi „Dagilėlyje“ (1 pav.).

1 pav. Tėvų domėjimosi vaiko rezultatais „Dagilėlyje“ dažnis ir pobūdis (N = 131)

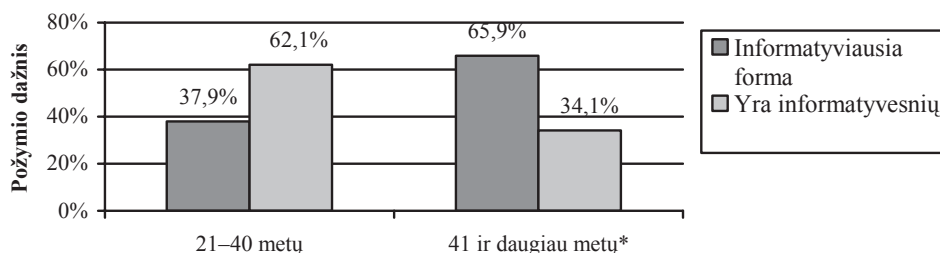
Žinant, kad neformalusis muzikinis ugdymas yra neprivalomas, aiškintasi, ką tėvai mano apie vaikui namuose atlikti skiriamas užduotis. Iš atsakymų paaiškėjo, jog namų darbų svarba „Dagilėlyje“ neabejoja 84 proc. tėvų. Nuomonių pasiskirstymui įtakos turėjo respondentų išsilavinimas. Beveik visi (93,8 proc.) žemesnį išsilavinimą turintys tėvai linkę pritariti, kad namų darbai „Dagilėlyje“ tokie pat svarbūs kaip ir bendrojo lavinimo mokykloje. Tokios nuomonės laikėsi 78,3 proc. aukštąjį išsilavinimą turinčių respondentų. Tačiau, 28,9 proc. aukštąjį išsilavinimą turinčių tėvų mano, kad vaikams visai neturėtų būti skiriama namų darbų ($p = 0,01$). 62,6 proc. tėvų atsakė, kad namų darbus „Dagilėlyje“ sūnus ruošia tik tuo atveju, jei lieka laiko nuo pasiruošimo bendrojo lavinimo mokyklos pamokoms.

Bene daugiausia laiko vaikui atima ruošimasis individualaus instrumento pamokoms. Tėvai supranta, pastovaus grojimo namuose būtinybę įgūdžiams įgyti. 94,7 proc. atsakymų rodo, jog jie stengiasi užtikrinti, kad vaikas mokytųsi nuosekliai ir sistemingai.

Daugiau nei pusė respondentų (62,6 proc.) teigė kontroliuojantys namų darbų ruošimą. Pastebėta tendencija – vaikų namų darbus muzikos mokyklai labiau linkę tikrinti jaunesnio amžiaus tėvai ($p = 0,04$).

Tyrimo duomenimis, tėvai labiausiai vertina informacijos apie vaiko mokymąsi pateikimą pažymių knygelėse bei individualius pokalbius su mokytoju. Pokalbius su vaiku apie tai, kaip jam sekasi, dažniau renkasi vyresnio amžiaus tėvai ($p = 0,03$). Pažymėtina, jog elektroninių ryšių priemonėms – mokyklos interneto svetainei bei elektroniniam paštui – dažniau pirmenybę teikia vyresni tėvai ($p = 0,00$). Požiūrį į mokyklos internetinės svetainės informatyvumą lemia respondentų lytis ($p = 0,04$). Šią bendradarbiavimo formą pasirinko tik aukštąjį išsilavinimą turinčios mamos, kurių vaikai mokosi aukštesnėse klasėse.

Respondentų amžius ypač lėmė klasės tėvų susirinkimų populiarumą ($p = 0,00$). Juos žymiai palankiau vertina vyresnio nei 41 metų amžiaus respondentai (2 pav.).

*požymio reikšmingumo lygmuo $p > 0,00$

2 pav. Tėvų požiūris į klasės tėvų susirinkimus, kaip priimtinausią informacijos gavimo formą. Respondentų vertinimo skirtumai amžiaus aspektu (N = 131)

Be to, paaiškėjo, kad vyresnio amžiaus tėvai dažniau nei jaunesnieji kalbasi su mokytojais telefonu apie ugdytinių pasiekimus.

Kadangi motyvacija menkėja atsiradus žinių spragoms dėl praleistų pamokų, siekta išsiaiškinti to reiškimo priežastis. Nustatyta, kad dažniausia priežastis – sergamumas (64,1 proc.) bei išvykimas šeimos reikalais (7,6 proc.). Trečdalis tėvų teigia, jog kartais leidžia vaikui neiti į pamokas „Dagilėlyje“, kai jis būna pavargęs. Pastebėta, jog dėl nuovargio dažniau leidžia likti namuose tėčiai ($p = 0,00$). Dėl darbo apimčių vaiko lankomumą rečiau kontroliuoja vyresni nei 41 metų respondentai ($p > 0,02$).

Aiškinantis, kaip pedagogai galėtų įtraukti tėvus į bendradarbiavimą su mokykla, respondentų klausta, ar jų reikėtų asmeniškai paprašyti, ar savo pagalbą pasiūlytų patys. Atsakymai rodo, jog 35,9

proc. tėvų patys pasisiūlytų, o pedagogui paprašyti reikėtų 26,7 proc. Aukštąjį išsilavinimą turintys tėvai labiau norėtų, kad mokytojas pasakytų jiems apie pagalbos reikalingumą ($p < 0,02$). Tuo tarpu 33,6 proc. respondentų atsakė visai negalintys bendradarbiauti su mokykla. Dvigubai daugiau (63,2 proc.) iš jų buvo tėčių. Gal, atsakydami į šį klausimą, dalis tėvų neįsigilino į jį, kadangi bendradarbiavimas apima ne tik dalyvavimą mokyklos organizuotoje veikloje, bet ir vaiko mokymąsi, savijautą mokykloje. Mažai tikėtina, jog tėvai nesutiktų minėtais klausimais bendradarbiauti.

Labiausiai tėvai linkę bendradarbiauti su mokytojais, siekdami labiau pažinti vaiką (38,9 proc.), bet, sprendžiant vaikų mokymosi ir elgesio problemas, tėvai sutinka pagelbėti tik iš dalies (žr. 3 pav.).

3 pav. Tėvų galimybės dalyvauti bendradarbiaujant su mokykla (N = 131)

Į renginių, koncertų išvykų organizavimą pedagogai galėtų aktyviau įtraukti apie trečdalį tėvų. Aukštąjį ir muzikinį ($p < 0,04$) išsilavinimą turintys tėvai turi daugiau galimybių padėti organizuoti klasės renginius ar keliones. Tai, kad organizaciniais klausimais labiau padėti gali muzikinį išsilavinimą turintys tėvai, „ilustruoja“ jų pačių asmeninė patirtis muzikinėje veikloje. Pastaroji priežastis galėjo lemti ir muzikinį išsilavinimą turinčių respondentų norą pagelbėti plėtojant mokyklos viešuosius ryšius ($p = 0,02$). Mokyklos bendruomenės veikloje galėtų dalyvauti tik 14,5 proc. tėvų, matyt, dėl laisvo laiko arba informacijos apie mokyklos gyvenimą stokos.

Pastebėta, jog tėvai su pedagogais labiau linkę bendradarbiauti vaiko pažinimo, renginių organizavimo, klausimais, kurie yra malonesni ir užtikrina laisvesnį bendravimą. Vadinasi, pedagogai galėtų pirmiausia sustiprinti savo poveikį šiose srityse ir taip sudaryti sąlygas lengviau įtraukti tėvus ir į kitas sritis.

Išvados

1. Ugdyimo proceso dalyviai pedagogų ir tėvų bendradarbiavimą vaikų neformalaus muzikinio ug-

dymo klausimais vertina teigiamai. Respondentų nuomone, jis yra nuoširdus, labiau orientuotas į individualų vaiką, jo muzikinės raiškos sėkmę bei gerą savijautą. Pedagogai turi daugiau galimybių įtraukti tėvus į bendradarbiavimo procesą nei formalaus ugdymo aplinkoje.

2. Svarbiausi vaiką motyvuojantys veiksniai neformaliajai muzikinei veiklai – tai mokytojo profesinė kompetencija ir teigiamas šeimos narių požiūris į vaiko neformaliają muzikinę veiklą.
3. Labiausiai tėvų požiūrį į bendradarbiavimo su mokytojais aspektus neformaliajame muzikiniame ugdyme lemia jų išsilavinimas. Svarbi ir tėvų įgyta muzikinė patirtis.
4. Tėvų ir pedagogų bendradarbiavimas daro įtaką sėkmingam vaikų muzikinių gabumų ugdymui, jo pasitikėjimo savimi, bendravimo įgūdžių formavimuisi, mokymosi rezultatams, tėvų ir vaikų santykių tobulinimui, geranoriškos ir darbingos mokyklos atmosferos palaikymui.
5. Geranoriškos tėvų ir pedagogų pastangos sudaryti kuo geresnes sąlygas sėkmingai muzikinei veiklai stiprina vaikų saugumo jausmą ir taip skatina juos laisviau išreikšti save. Bendra koncer-

tinė, pramoginė veikla skatina ugdymo dalyvių bendrumo jausmą, leidžia geriau vieniems kitus pažinti, rasti tinkamesnius problemų sprendimo būdus.

Literatūra

1. Astrauskaitė M., 2008, Tėvai ir mokykla – atsakomybės dalys. *Aš ir psichologija*. Nr. 4. P. 23–27.
2. Balevičienė S., Kožemiakina V., Paurienė L., Vaicekauskienė V., Zablackė R., Valantinas A., 2010, *Lietuvos švietimas. Tik faktai*. Vilnius: UAB „Sapnų sala“.
3. Dapkienė S., 2002, *Klasės auklėtojas ir tėvai – partneriai*. Šiauliai.
4. Gage N. L., Berliner D. C., 1994, *Pedagoginė psichologija*. Vilnius: Alna litera.
5. Grincevičienė V., 2009, Į mokymosi rezultatus orientuota motyvacija: mokinių ir mokytojų požiūris. *Pedagogika*. T. 94. P. 28–34.
6. Jareckaitė S., 2008, Aukštesniųjų klasių mokinių muzikinis-estetinis ugdymas chorine veikla. *Acta Pedagogica Vilnensia*. Nr. 21. P. 117–127.
7. Jucevičiūtė V., 2005, Vyresniųjų paauglių emocinių būsenų per muzikos pamokas ir muzikinių interesų ryšys. *Pedagogika*. T. 80. P. 141–145.
8. Juodaitytė A., Karzinauskienė R., 2007, Kokybės vadybos principų raiška mokyklos ir šeimos bendradarbiavimo procesuose. *Mokytojų ugdymas*. Nr. 9. P. 24–41.
9. Kontautienė R., 2006, *Bendradarbiavimo sistema ir jos valdymas mokykloje*. Klaipėda: Klaipėdos universitetas.
10. Kvieskienė G., Petronienė O., Bitinas B., Prakapas R., Mockevičienė D., 2006, *Neformaliojo vaikų švietimo prieinamumas ir sąnaudos. Tyrimo ataskaita*. Vilnius.
11. Matonis V., 2002, Meno dalykų pedagogo profilis. *Muzikinio ugdymo aktualijos 2: metodinių straipsnių rinkinys studentams ir mokytojams*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla. P. 55–66.
12. Merfeldaitė O., 2009, Tėvų ir mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas sprendžiant vaikų socializacijos problemas. *Socialinis ugdymas*. Nr. 8 (19). P. 59–71.
13. Misiūnienė J., Grigaitė B., 2010, Gabumų tyrinėjimo link. *Tarptautinis psichologijos žurnalas: biopsichosocialinis požiūris*. Nr. 5. P. 27–58.
14. Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija, 2005. <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=269178&p_query=> [2012-08-12].
15. Piličiauskas A., 1998, *Muzikos pažinimas*. Vilnius: Vaga.
16. Rinkevičius Z., Rinkevičienė R., 2006, *Žmogaus ugdymas muzika*. Klaipėda: Jokužio S. leidykla-spaustuvė.
17. Rupšienė L., 2001, Berniukų mokymosi motyvacijos ypatumai. *Pedagogika*. T. 53. P. 117–121.
18. Ruškus J., Žvirdauskas D., Stanišauskienė V., 2009, *Neformalusis švietimas Lietuvoje. Faktai, interesai, vertinimai: mokslo studija*. Vilnius: UAB „Sapnų sala“.
19. Strakšienė D., 2004, Mokytojo tipas – bendradarbiavimo muzikos pamokoje prielaida. *Pedagogika*. T. 72. P. 143–150.
20. Strakšienė D., 2009, *Muzikos kūrinių didaktinės refleksijos ugdymas muzikavimu*. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
21. Šečkuvienė H., Abramauskienė J. Paauglių mokymosi motyvacijos veiksniai. *Pedagogika*. T. 78. P. 127–132.

PARENTS' ATTITUDE TOWARDS COOPERATION AMONG PARTICIPANTS IN EDUCATION IN ENHANCEMENT OF STUDENTS' MOTIVATION FOR ENGAGEMENT INTO INFORMAL MUSICAL ACTIVITIES

Rasa Vaškelienė, Diana Strakšienė

Summary

The article deals with the attitude of parents of students at Šiauliai “Dagilėlis” boys’ choral singing school towards cooperation among participants in the process of education in enhancing students’ motivation for engagement into informal musical activities.

The research aims: to carry out an empirical research on the attitude of parents towards opportunities for participants in the process of education to cooperate through informal musical education activities; to find out the influence of parent-teacher cooperation on children’s motivation for engagement into informal musical activities; to highlight socio-demographic factors that may influence parents’ attitude towards cooperation among participants in the process of education.

The obtained results reveal that parents consider the cooperation among participants in the process of informal education being more sincere, closer and more tailored for each individual child, success of one’s musical activities and one’s well-being compared to the cooperation proceeding in formal education. Therefore, teachers providing informal education have greater possibilities to get students’ parents involved in the process of cooperation compared to those

providing formal education. Successful cooperation among educators enhances children's sense of being safe and hence, induces, children to express themselves more freely. Parents consider teacher's professional skills and favourable family members' attitude towards the child's informal musical activities being the most important motivating factors. Level of education and musical experience of the respondents were those demographic factors that had the greatest impact on distribution of the respondents' opinions. The research results suggest that teachers providing informal musical education could make cooperation with parents of students smoother by providing it while carrying out activities that parents enjoy most, for example, organising concerts or trips involving all. This would lead to improvements in cooperation in more complicated situations that sometimes occur in the process of education as well.

Key words: informal musical education, cooperation, collaboration, motivation.

TĖVŲ POŽIŪRIS Į UGDYMO DALYVIŲ BENDRADARBIAVIMĄ SKATINANT UGDYTINIŲ MOTYVACIJĄ NEFORMALIAI MUZIKINEI VEIKLAI

Rasa Vaškeliėnė, Diana Strakšienė

Santrauka

Straipsnyje analizuojamas Šiaulių „Dagilėlio“ berniukų chorinio dainavimo mokyklos mokinių tėvų požiūris į pedagoginio proceso dalyvių bendradarbiavimą, skatinant ugdytinių motyvaciją neformaliai muzikinei veiklai.

Tyrimu siekta empiriškai ištirti tėvų požiūrį į ugdymo proceso dalyvių bendradarbiavimo galimybes neformalioje muzikinėje pedagoginėje veikloje; išsiaiškinti tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo įtaką vaiko neformalios muzikinės veiklos motyvacijai; išryškinti socialinius-demografinius veiksnius, galinčius turėti įtakos tėvų požiūriui į pedagoginio proceso dalyvių bendradarbiavimą.

Tyrimo rezultatai atskleidė, jog, tėvų nuomone, ugdymo dalyvių bendravimas neformaliajame ugdyme yra nuoširdesnis, artimesnis, labiau orientuotas į individualų vaiką, jo muzikinės raiškos sėkmę bei gerą savijautą. Todėl neformaliojo ugdymo pedagogai turi daugiau galimybių įtraukti mokinių tėvus į bendradarbiavimo procesą nei formalaus ugdymo vykdytojai. Sėkmingas ugdytojų bendradarbiavimas stiprina vaikų saugumo jausmą ir taip skatina juos laisviau išreikšti save. Svarbiausiais motyvuojančiais veiksniais tėvai laiko mokytojo profesinę kompetenciją ir teigiamą šeimos narių požiūrį į vaiko neformalią muzikinę veiklą. Didžiausią demografinių duomenų įtaką respondentų nuomonių pasiskirstymui turėjo jų išsilavinimas bei muzikinė patirtis. Remdamiesi tyrimo rezultatais, neformaliojo muzikinio ugdymo pedagogai galėtų labiau bendradarbiauti su mokinių tėvais organizuodami koncertus bendras išvykas ir kt. Tokiu būdu būtų sudarytos palankesnės sąlygos bendradarbiavimui sudėtingesnėse ugdymo proceso situacijose.

Prasminiai žodžiai: neformalusis muzikinis ugdymas, bendradarbiavimas, motyvavimas.

Įteikta 2012-09-25